

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	602	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνική Διαστρωμάτωση της Ελληνικής Κοινωνίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις-Συζήτηση	30 ώρες	1	
Παρουσίαση προόδου από τους φοιτητές/τριες	10 ώρες	0.33	
Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	70 ώρες	2.33	
Συμβουλευτική για τις εργασίες	20 ώρες	0.66	
Συγγραφή εργασίας	40 ώρες	1.33	
Παρουσίαση εργασίας	10 ώρες	0.33	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	180 ώρες	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό Σεμινάριο/ Ειδικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία (107) Η Ταξική Διάρθρωση των Σύγχρονων Κοινωνιών (501) Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινημάτων (215)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-602-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτηθούν από τους φοιτητές/τριες συγκεκριμένες γνώσεις πάνω στις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις αλλά και εμπειρικές αποτυπώσεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσα από την εμβάθυνση στα βασικά κοινωνιολογικά αναλυτικά εργαλεία και την ανάλυση μελετών περίπτωσης. • Να αποκτήσουν κριτική κατανόηση των θεωριών και των αρχών της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

- Να αναδειχτούν οι μηχανισμοί μέσα από τους οποίους το μακρο-επίπεδο ανάλυσης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης συνδέεται με το μικρο-επίπεδο της κοινωνικής διαστρωμάτωσης καθώς και οι θεωρητικοί και εμπειρικοί περιορισμοί αυτής της διασύνδεσης.
- Να είναι σε θέση οι φοιτητές/τριες να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν προκειμένου να αναπτύσσουν και να υποστηρίζουν επιχειρήματα αναφορικά με τις αιτίες της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής κρίσης του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα να συγκεντρώνουν, να αναλύουν και να συνθέτουν επιστημονικά δεδομένα με τρόπο που να αναδεικνύονται τα κύρια κοινωνικά και πολιτικά επίδικα από την αντιμετώπιση της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού μέσω των μνημονίων και των πακέτων στήριξης.
- Να γίνει κατανοητή η διαλεκτική σχέση μεταξύ των μετασχηματισμών της δομής του κοινωνικού σχηματισμού (παραγωγικές σχέσεις) και της δημιουργίας νέων φορέων συλλογικής δράσης. Ειδικότερο ο τρόπος με τον οποίο αλλαγές στην κοινωνική δομή επιδρούν στις πολιτικές συμπεριφορές και πρακτικές.
- Να είναι σε θέση να συγκροτούν υποθέσεις εργασίας και να διαμορφώνουν δομημένη σκέψη αναφορικά με την προβληματική της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές απασκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Ικανότητα ανάλυσης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης στην τρέχουσα συγκυρία εφαρμόζοντας την υπάρχουσα γνώση και τις αποκτηθείσες δεξιότητες.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (κοινωνιολογία, ιστορία, πολιτική οικονομία).
- Σχεδιασμός κοινωνικών και πολιτικών παρεμβάσεων.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει ιστορικά την κοινωνική διαστρωμάτωση του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού, με αφετηρία την συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους. Εξειδικεύεται κυρίως στους κοινωνικούς μετασχηματισμούς που συνέβησαν τη χρονική περίοδο που εκτείνεται από τη δεκαετία του '80 έως σήμερα. Κεντρική θέση κατέχει η ανάλυση της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού κατά την περίοδο 2009-2017.

Στόχος του σεμιναρίου είναι η ανάλυση των ιδιαίτερων όψεων της ελληνικής κοινωνικής πραγματικότητας, μέσα από την συγκροτημένη πρόσληψή της, με ιδιαίτερη έμφαση στην χρονική συγκυρία της κρίσης και την αντιμετώπισή της μέσω των πακέτων στήριξης και των μνημονίων.

Οργάνωση των εισηγήσεων

Ενότητα Α: Οι Κοινωνιολογικές Θεωρίες για την Κοινωνική Διαστρωμάτωση

1^η εισήγηση

Παρουσίαση και γενική εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

2^η εισήγηση

Οι μαρξιστικές και οι βεμπεριανές προσεγγίσεις των κοινωνικών τάξεων.

3^η εισήγηση

Κοινωνική διαστρωμάτωση και μεσαίες τάξεις.

Ενότητα Β: Κοινωνική Διαστρωμάτωση και Ελληνικός Κοινωνικός Σχηματισμός

4^η εισήγηση

Η ιστορία του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού και ο ρόλος της αστικής τάξης.

5^η εισήγηση

Κριτική προσέγγιση της θέσης και του ρόλου συγκεκριμένων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό (εργατική τάξη, αγρότες, δημόσιοι υπάλληλοι, διανοούμενοι, πολυσθενείς φορείς και ταξικές σχέσεις, η συζήτηση για το τέλος των τάξεων).

Ενότητα Γ: Διαδικασίες Κρίσης και Κοινωνική Διαστρωμάτωση

6^η εισήγηση

Η οικονομική και πολιτική κρίση του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού ως εκδοχή της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

7^η εισήγηση

Η αντιμετώπιση της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού μέσω των πακέτων στήριξης και των μνημονίων και οι κοινωνικές συνέπειες.

8^η εισήγηση

Οι μετασχηματισμοί του κράτους, 'η κρίση πολιτικής εκπροσώπησης' και η αντίδραση των κυριαρχούμενων τάξεων.

Ενότητα Δ: Η εξέλιξη της Κοινωνικής Διαστρωμάτωσης και η Ανάδυση Νέων Κοινωνικών Κινήματων

9^η εισήγηση

Η εξέλιξη της κοινωνικής διαστρωμάτωσης στην Ελλάδα (1981-2017).

10^η εισήγηση

Κοινωνική διαστρωμάτωση και νέα κοινωνικά κινήματα.

11^η, 12^η & 13^η εισηγήσεις

Παρουσίαση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες του σεμιναρίου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Φυσική παρουσία του διδάσκοντα	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Χρήση power point και διαδικτύου στην αίθουσα. Ηλεκτρονικά εργαλεία πρόσβασης και οργάνωσης βιβλιογραφίας.	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Σεμινάριο</p>	<p>30 ώρες</p>
	<p>Μελέτη & ανάλυση της βιβλιογραφίας</p>	<p>70 ώρες</p>
<p>Παρουσίαση προόδου</p>	<p>10 ώρες</p>	

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	εργασίας	
	Συμβουλευτική για τις εργασίες	20 ώρες
	Συγγραφή εργασίας	40 ώρες
	Παρουσίαση Εργασιών	10 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	180 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσθάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η τελική βαθμολογία διαμορφώνεται με βάση τις εξής παραμέτρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ενεργή παρουσία στο σεμινάριο και τη συμμετοχή στην συζήτηση με βάση τα κείμενα της βιβλιογραφίας (20% της τελικής βαθμολογίας). • Την παρουσίαση ενός αντιπροσωπευτικού κειμένου της πρωτογενούς βιβλιογραφίας κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου με τρόπο που να συνδέεται με την ευρύτερη θεματολογία (30% της τελικής βαθμολογίας). • Την γραπτή εργασία της επιλογής των φοιτητών/τριών, υπό τις οδηγίες του διδάσκοντα, σε ζητήματα που αποτελούν αντικείμενα ανάλυσης του σεμιναρίου. Η εργασία θα γίνει σε ομάδες 2 ή 3 ατόμων ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών/τριών και η έκτασή της θα είναι περίπου 7.000 λέξεις ή 15 σελίδες Α4, γραμματοσειρά Calibri 11, διάστιχο 1,15. Η εργασία παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου (50% της τελικής βαθμολογίας). 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

- Σακελλαρόπουλος Σ., *Κρίση και κοινωνική διαστρωμάτωση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα*, Αθήνα, Τόπος, 2014.
- Αρανίτου Β., *Η μεσαία τάξη στην Ελλάδα την εποχή των μνημονίων. Μεταξύ κατάρρευσης και ανθεκτικότητας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 2018.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

- Αλεξίου Θ., *Κοινωνικές τάξεις, κοινωνικές ανισότητες και συνθήκες ζωής*, Αθήνα, Παπαζήση, 2009.
- Μοσχονάς Α., *Τάξεις και στρώματα στις σύγχρονες κοινωνίες*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 2005.
- Α. Βλάχου, Ν. Θεοχαράκης και Θ. Μανιάτης (επιμ.), *Οικονομική Κρίση και Ελλάδα*, Αθήνα, Gutenberg, 2011.
- Ψημίτης Μ., *Εισαγωγή στα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα*, Αθήνα, Διάδραση, 2011
- Τσουκαλάς Κ., *Κράτος, Κοινωνία, Εργασία στη μεταπολεμική Ελλάδα*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1986.

- Wright E.O., *Classes*, London, Verso, 1985.
- Wright E.O., *Class counts: Comparative studies in class analysis*, Cambridge, Cambridge University Press, 1997.
- Λύτρας, Α., *Κοινωνία και Εργασία. Ο Ρόλος των Κοινωνικών Τάξεων*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2000.
- Λύτρας Α., *Αναλύσεις περί κοινωνικής δομής: κοινωνική οργάνωση και πολιτική στον εικοστό πρώτο αιώνα*, Αθήνα, Παπαζήση, 2007.
- Μηλιός Γ., *Ο Ελληνικός Κοινωνικός Σχηματισμός: Από τον Επεκτατισμό στην Καπιταλιστική Ανάπτυξη*, Αθήνα, Κριτική, 2000.
- Μουζέλης Ν., *Νεοελληνική Κοινωνία: Όψεις Υπανάπτυξης*, Αθήνα, Εξάντας, 1978.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Annales. Histoire, Sciences Sociales

Capital and Class

Revue Européenne des Sciences Sociales

American Sociological Review

American Journal of Sociology

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών